

ПЪТНА КАРТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ШИРОКОЛЕНТОВА ИНФРАСТРУКТУРА ЗА ДОСТЪП ОТ СЛЕДВАЩО ПОКОЛЕНИЕ

Настоящата пътна карта е разработена от междуведомствена работна група, ръководена от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, създадена със Заповед РД № 08-282/02.06.2015 г. и представлява неразделна част от Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение

I. Въведение

Развитието на динамична и иновативна цифрова икономика ще улесни растежа и производителността, ще позволи да се развият нови услуги като се генерират допълнителни социални придобивки и се повиши броя на работните места, което изисква наличието на свободен свръх-високоскоростен достъп до интернет от следващо поколение. В тази връзка изграждането на нова широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение, улесняването на използването на радиочестотния спектър, заедно с насърчаването на интензивно и ефективно използване на същите, са в основата на приоритетите заложи в *Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение*¹.

Планът се фокусира върху изграждането на нова широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение, за да бъдат постигнати целите, заложи в Програмата в областта на цифровите технологии за Европа: покритие на 100% от населението с поне 30Mbps до 2020 г. и най-малко 50% от домакинствата да разполагат с достъп със скорост над 100 Mbps до 2020 г.

II. Текущо състояние

Във връзка с изпълнението на заложените в Плана приоритети бе разработена настоящата пътна карта от създадената със заповед на Министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията междуведомствена работна група с включени експерти на Министерството, ИА „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи“, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на околната среда и водите, Министерство на земеделието и храните, Агенция „Пътна инфраструктура“ и други заинтересовани страни. Създаването на пътната карта стана възможно след постигане на необходимата яснота по отношение на достъпните финансови ресурси за обезпечаване на изпълнението на *Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение* и източниците на финансиране, в т.ч. ПРСР, ОПДУ, ОП НОИР, държавен бюджет и др .

В периода след приемане на Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение бяха проведени поредица от работни срещи и конференции с операторите на фиксирани и мобилни мрежи. Извършено бе и официално допитване относно инвестиционните им намерения за изграждане на широколентова инфраструктура до 2020 г. След анализ на получената информация, бе установено, че за преобладаващата част от големите оператори приоритет е осигуряването на широколентов достъп до интернет чрез въвеждане на 4G LTE технология за преобладаваща част от населените места, попадащи към настоящия момент в категории „бели“ и „сиви“ райони. Общият брой населени места с 4G покритие вече наброява 34, което представлява около 60% от градското население – това са областните градове, големи курорти по българското Черноморие, както и други по-популярните български туристически дестинации. В допълнение, експерти на ИА ЕСМИС извършиха проучване на място в общинските центрове за съществуващата и планиране за изграждане широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение. Получената информация бе анализирана и използвана за създаване на база данни за предлагането на високоскоростен интернет в Република България, както и информация за предлагането на високоскоростен интернет по райони, визуализирани с интерактивни карти².

В краткосрочен план в периода 2015-2016 г., усилията на българската страна ще бъдат насочени към предприемане на **действия за намаляване на разходите и оптимизиране на процесите, свързани с разгръщането на високоскоростна широколентова инфраструктура**. Мерките в тази посока вече са стартирани, като разпоредбите на Директива 2014/61/ЕС относно мерките за намаляване на разходите за разгръщане на високоскоростни електронни съобщителни мрежи ще бъдат въведени в националното законодателство до 1 януари 2016 г., а до 1 юли 2016 г. трябва да са създадени

¹ РМС № 435 от 26.06. 2014 г.

² <https://www.mtict.government.bg/page.php?category=619&id=8173>

Настоящата пътна карта е разработена от междуведомствена работна група, ръководена от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, създадена със Заповед РД № 08-282/02.06.2015 г. и представлява неразделна част от Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение

всички условия за прилагане на директивата. Изготвеният законопроект е предоставен за обществено обсъждане на сайта на МТИТС <https://www.mtitc.government.bg/page.php?category=188&id=8548>.

Натрупаната практика и резултатите от проведените обществени консултации показват необходимост от обособяване на правилата при изграждане на електронна съобщителна инфраструктура в отделен специализиран закон, проект на какъвто е в процес на разработване. В него се предвижда да залегнат мерки, насочени към опростяване на правилата и намаляване на разходите за изграждане на високоскоростна ширококолентова инфраструктура като се осъвремени остарялата или нерелевантна нормативна база и се координират дългогодишните усилия за подобряване на режима на изграждане в сектора. Обособяването на всички изисквания в самостоятелен закон ще позволи да се подчертае високия приоритет и ще осигури разпознаваемостта на един от най-динамичните и прогресивно развиващите се сектори на икономиката. **Освен това силно ще бъде стимулиран частния сектор да инвестира в изграждането на такава инфраструктура поради скъсяване срока за възвръщаемост на инвестицията.**

Реализираният в програмен период 2007-2013 проект за ширококолентов достъп от следващо поколение³ осигури защитена, сигурна и надеждна инфраструктура за ширококолентов достъп от следващо поколение за нуждите на електронното управление и създаде предпоставки за развитие на ширококолентовите услуги за гражданите и бизнеса в икономически изостанали и отдалечени райони на страната. Обществената ИКТ инфраструктура изградена по проекта, финансиран от Оперативна програма „Регионално развитие 2007-2013“, ще бъде предоставена на концесия на частен оператор, като за целта се подготвя процедура.

През програмен период 2014 - 2020 ще бъде продължена концепцията на реализирания в периода 2007-2013 проект за изграждане на ширококолентов достъп от следващо поколение. По предварителни данни, все още държавните и обществените институции в **191 български общини** с общо население над **2 млн. души** нямат връзка с държавната опорна мрежа. Финансирането ще бъде насочено към осигуряване на свързаност на максимален брой общински центрове към държавната опорна мрежа, с цел да се подобри предоставянето и използването на електронни услуги за гражданите и бизнеса. По отношение на всички аспекти на строителството и експлоатацията на ширококолентовата електронна съобщителна инфраструктура, инвестиционните планове ще бъдат съгласувани и синхронизирани във времето, там където е възможно, с планирани от други институции (МЗХ, МРРБ, АПИ и др.) инфраструктурни инвестиции – пътища, ВИК и др., с цел оптимизиране на разходите.

Инвестиционната инициатива за изграждане на свръх-високоскоростна комуникационна свързаност ще бъде реализирана поетапно като в съответствие с насоките за финансиране по линия на ПРСР обект на интервенция ще бъдат населените места с население до 30 хил. жители, които са 182 от общо 191 общински центъра, разположени в бяла и сива зона по отношение на свръх-високоскоростна свързаност. На сайта на Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията е представен подробен списък, показващ тези 182 населени места без свързаност и минимално необходимите ресурси за присъединяването им към държавната опорна мрежа⁴.

Реализацията на проекта е предвидена в **три етапа**, които обхващат общинските центрове както следва: първи етап – 39 селища; втори етап – 34 селища и трети етап – 109 селища. Предварителното приоритизиране е извършено на база актуализираните данни за ширококолентова инфраструктура от следващо поколение, която включва информация за наличност и географско разположение на инфраструктурата на операторите по региони. Населените места са разпределени по критерии като: необходим финансов ресурс за свързване, наличие на обществени институции и

³ <https://esmis.government.bg/page.php?c=83>

⁴ https://www.mtitc.government.bg/upload/docs/2015-11/Spisak_ObshtCentrove_kam_DOM.pdf

административни звена, общ брой на населението, брой на населението на младежка възраст, наличие на учебно заведение, наличие на медицинско заведение, икономическа активност и т.н.

Паралелно с това при готовност за стартиране в тези райони на инвестиционни проекти, свързани с реконструкция на пътища или изграждане на инфраструктура за предоставяне на комунални услуги на бизнеса и населението (вода, ток и др.), след провеждане на съответно съгласуване ще се изгражда едновременно и комуникационната свързаност като се използва изгражданата пасивна инфраструктура и се редуцират инвестиционните разходи за строителни работи.

В рамките на програмния период 2014-2020 само по Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) са предвидени 30 млн. евро за развитието на ширококолентова инфраструктура за достъп от следващо поколение. В допълнение, Оперативна програма „Добро управление“ е отворена за финансиране на оборудване за изграждане на Облака на електронното правителство и свързване на публичните институции към него. По този начин предвидения по ПРСР бюджет от 30 млн. евро, може да бъде използван за изграждане само на пасивна ширококолентова инфраструктура за достъп от следващо поколение. Освен това, посредством използване на възможността за изграждане на ширококолентова инфраструктура паралелно със строителството и рехабилитацията на пътища и други инфраструктурни проекти, които са приоритет на ПРСР или други програми, може да се постигне значително редуциране на инвестиционните разходи. По този начин, въздействието на планирания финансов ресурс може да бъде мултиплицирано неколkokратно, което както е видно от прединвестиционните проучвания на експертите от ИА ЕСМИС, ще бъде достатъчно за покриване на значителна част от разходите за свързване на всички общини.

Намесата ще бъде ограничена до изграждане на ширококолентова инфраструктура в обхвата на "средната миля". Целта е да се свържат отдалечени населени места, така че доставчиците на интернет услуги да могат да изградят своята "последна миля" на цена, сравнима с тази за изграждането на инфраструктурата в по-големите градове. След изграждането, ширококолентовата инфраструктура ще бъде предоставена за експлоатация и поддържане на частен оператор при определени ограничения за предоставяне на услуги на дребно и контрол върху печалбата за да се гарантират справедливи и недискриминационни условия за всички местни доставчици. "Последната / първата миля" на мрежата ще се управлява от частния оператор, а държавата ще се намесва на "последната миля" само когато става въпрос за свързаност на публичните институции. Мрежата ще бъде отворена и неутрална.

Бизнес моделът съответства на Отворения модел за пасивната инфраструктура. Държавата ще запази собствеността върху пасивната инфраструктура, докато операторът ще управлява нейната поддръжка. Мрежата ще бъде отворена в пасивния си слой и конкуриращите се доставчици на мрежи и услуги ще получат достъп до физическите връзки. **Натрупаният опит в рамките на проекта, който приключва успешно, налага приложението на бизнес модел като най-подходящ за реализацията в настоящите условия.**

III. Пътна карта за изпълнение на Национален план за ширококолентова инфраструктура за достъп от следващо поколение

За ефективното изпълнение на Националния план за ширококолентова инфраструктура за достъп от следващо поколение бе разработена настоящата пътна карта като при нейното създаване са предвидени мерки и действия, които позволяват да бъдат в пълнота изпълнени препоръките на ЕК относно предварителните условия за достъп до средствата от ЕС. Действията, заложи в пътната карта са структурирани в три основни направления

1. Мерки за насърчаване разгръщането на инфраструктура за свръх-високоскоростен достъп от следващо поколение.

Направлението отговаря на целта за насърчаване на инвестициите и улесняване на разгръщането на широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение, което ще даде възможност за развитие и предоставяне на нови, модерни, широколентови услуги.

2. Мерки за ефективно използване на радиочестотния спектър.

Заложените в това направление действия ще повишат значително достъпността до нови потребителски продукти и технологии и по-конкретно високоскоростни мобилни интернет услуги.

3. Мерки за стимулиране на търсенето и предлагането на услуги, реализирани върху мрежи за широколентов достъп.

Целта на това направление е да подпомогне реализацията на другите две, като повиши търсенето и предлагането на широколентови услуги от страна на администрацията, бизнеса и гражданите.

Всяко от тези направления е пряко обвързано с приоритетите на Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение, както следва:

I. **Направление I т.1** включва мерки, които са свързани с актуализация на данни за широколентова инфраструктура от следващо поколение, както и разработване на пространствена база данни с цел извършване на анализ на изградената и планирана инфраструктура. Това са мерки, абсолютно необходими за извършване на анализ на текущото състояние и планиране на инвестиционния процес и по този начин те подпомагат реализирането на всичките шест **Инвестиционни приоритети** от Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение.

II. **Направление I т.2** включва разработване на нова законова рамка, насочена към опростяване на правилата при осъществяване на инвестиционния процес и намаляване на разходите за изграждане на електронна съобщителна инфраструктура.

По този начин, мерките, заложи в тази точка на Пътната карта подпомагат реализирането на всичките шест **Инвестиционни приоритети** от Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение като позволяват оптимизиране на инвестиционния процес и повишаване на ефективността на инвестицията.

III. **Направление I т.3** от Пътната карта включва мерки, които са свързани с осигуряване на публичен и частен финансов ресурс за изграждането на широколентова инфраструктура от следващо поколение в райони, където липсва пазарен интерес.

По този начин ще бъде финансово обезпечен инвестиционния процес в тези райони и ще бъдат постигнати следните ефекти:

- Ще бъде стимулирано прилагането на нови безжични технологии и подходи за осигуряване на бърз и свръх широколентов достъп в населени места, където изграждането на FTТх мрежи е нецелесъобразно или невъзможно от технологичен аспект. В тези случаи, за постигане на високоскоростен достъп може да се използват безжични технологии (fixed wireless broadband) базиращи се на нови концепции за иновативно споделяне на спектъра или нова клетъчна инфраструктура. Ще бъдат стимулирани местните оператори и доставчици, за осигуряване на достъп до „последна миля“ за всички домакинства, бизнес субекти и публичните институции и предлагане на скорости от 100+ Mb/s в тези райони. По този начин ще бъде подпомогнато реализирането на **Инвестиционен приоритет 3** от Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение.

- Ще бъде финансово обезпечено изграждането на широколентова свързаност на тези населени места и обезпечен достъп от следващо поколение на домакинствата в тях. По този начин ще бъде подпомогнато реализирането на **Инвестиционен приоритет 4** от Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение.

- Ще бъде финансово обезпечено изграждането на широколентова свързаност на тези населени места и обезпечен достъп от следващо поколение до бизнес организациите в тях. По този начин ще бъде подпомогнато реализирането на **Инвестиционен приоритет 5** от Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение.

- Ще бъде финансово обезпечено изграждането на широколентова свързаност на тези населени места и обезпечен достъп от следващо поколение до публичните институции в тях. По този начин ще бъде подпомогнато реализирането на **Инвестиционен приоритет 6** от Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение.

IV. **Направление I т.4** от Пътната карта включва мерки, които са свързани с осигуряване на свързаност на училища и други образователни институции, като част от реализацията на Стратегията за ефективно прилагане на ИКТ в образованието и науката на РБ. По този начин, мерките, заложи в тази точка на Пътната карта подпомагат реализирането на всичките шест инвестиционни приоритета и по-конкретно **Инвестиционен приоритет 3 и особено Инвестиционен приоритет 6** от Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение, което ще позволи използването на модерни съвременни методи и подходи в процеса на образование на младото поколение.

V. **Направление I т.5** от Пътната карта включва мерки, които са свързани с осигуряване на стимулиране на частния бизнес за участие в различни области на инвестиционния процес, както следва:

- Облекчаване на инвестиционния процес и редуциране на инвестиционните разходи в т.ч. изграждане на физическа инфраструктура, с което местни оператори и доставчици могат по-лесно да предоставят своите услуги. По този начин ще бъде подпомогнато реализирането на всичките **Инвестиционни приоритети** от Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение. По този начин ще бъде привлечен допълнително частният бизнес да инвестира и ще бъде осигурен по-голям финансов ресурс за целта.

- Ще бъдат стимулирани инвестициите в изграждане на „последната миля“, както и в изграждането и предоставянето на електронни услуги на населението и бизнеса с което ще бъде подпомогнато реализирането на всичките **Инвестиционен приоритет 4, Инвестиционен приоритет 5 и Инвестиционен приоритет 6** от Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение.

- Ще бъдат проучени добрите практики и разработени ефективни модели за публично-частно партньорство с което ще бъде привлечен допълнителен инвестиционен ресурс. По този начин ще бъде подпомогнато реализирането на всичките **Инвестиционни приоритети** от Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение.

VI. **Направление II т.1** от Пътната карта включва мерки, които са свързани с освобождаването на радиочестотния обхват, който е особено привлекателният ресурс за бизнеса във връзка с развитие на LTE услуги в България. По този начин ще бъде подпомогнато реализирането на **Инвестиционни приоритети 2,3,4,5 и 6** от Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение.

VII. **Направление II т.2** от Пътната карта включва мерки осигуряващи ефективното използване на спектъра в честотните ленти, предвидени за осъществяване на обществени електронни съобщения, чрез наземни мрежи с което начин ще бъде подпомогнато реализирането на **Инвестиционен приоритет 3** от Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение.

VIII. **Направление II т.3 и т.4** от Пътната карта включва мерки осигуряващи постигане на максимална гъвкавост и ефикасност при използването на спектъра посредством разработване и прилагане на най-подходящата и облекчена процедура за даване на разрешения. По този начин ще бъде подпомогнато реализирането на Инвестиционни приоритети 2,3,4,5 и 6 от Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение.

IX. **Направление III т.1 и т.2** от Пътната карта предвиждат мерки, които осигуряват повишаване на експертизата на служителите в администрацията в сферата на ИКТ, както и уменията на бизнеса и населението в тази област, с което ще бъде се повиши значително търсенето и потреблението на широколентов достъп до интернет от следващо поколение, както и на електронни услуги изискващи такъв достъп. Това са съпътстващи мероприятия, които подпомагат реализирането на всички **Инвестиционни приоритети** от Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение.

Наименование на мярката	Период на изпълнение	Необходим финансов ресурс	Отговорни институции
Направление I			
Мерки за насърчаване разгръщането на инфраструктура за свръх-високоскоростен достъп от следващо поколение			
1. Изготвяне на цифрова карта на съществуващата и планирана за изграждане инфраструктура.			
1.1. Актуализация на данни за широколентова инфраструктура от следващо поколение, която включва информация за наличност и географско разположение на инфраструктурата на операторите по региони.	изпълнено	ДБ – в рамките на утвърдения бюджет	МТИТС
1.2. Разработване на пространствена база данни с цел извършване на анализ на изградената и планирана инфраструктура.	2014-2016	ДБ – в рамките на утвърдения бюджет	МТИТС
2. Приемане на изцяло нова законова рамка, насочена към опростяване на правилата при осъществяване на инвестиционния процес и намаляване на разходите за изграждане на електронна съобщителна инфраструктура.			
Новият закон за електронните съобщителни мрежи и инфраструктура съдържа мерки в следните области: 2.1. Предоставяне на информацията относно съществуващата физическа инфраструктура. Ще бъде създадена единна информационна точка, чрез която да има възможност за достъп до минимален набор от информацията относно съществуващата физическа мрежова	2015-2016	ДБ – в рамките на утвърдения бюджет	МТИТС междуведомствена работна група, създадена със заповед на

Настоящата пътна карта е разработена от междуведомствена работна група, ръководена от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, създадена със Заповед РД № 08-282/02.06.2015 г. и представлява неразделна част от Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение

<p>инфраструктура. Тази минимална информация ще даде възможност за оценка на потенциала за използване на съществуващата инфраструктура в даден район, ще намали разходите при изграждане на нова, ще се избегне дублирането на инфраструктура и неефективното използване на наличните ресурси, ще се сведе до минимум вредното въздействие върху общественото здраве и околната среда.</p> <p>2.2. Координиране на строителните дейности при изграждане на физическа инфраструктура</p> <p>Своевременното координиране на строежите както между предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи, така и с операторите на друга физическа мрежова инфраструктура е фактор за по-бързото и при значително намалени финансови разходи изграждане на високоскоростни електронни съобщителни мрежи.</p> <p>2.3. Подобряване на процедурата за издаване на разрешения</p> <p>Предвидени са стъпки към по-прозрачен, по-предвидим и по-благоприятен инвестиционен климат в страната чрез мерки за усъвършенстване и оптимизиране на процедурите, свързани с устройственото планиране, инвестиционното проектиране, строителството и въвеждането в експлоатация на строежите.</p> <p>2.4. Улесняване на изграждането и ползването на инфраструктурата в сгради</p> <p>Предвижда се въвеждането на облекчен режим за изграждане на вътрешно-сградна инфраструктура и ползването ѝ като се осигури възможност за всяко предприятие, притежаващо обществена електронна съобщителна мрежа, да може да постави крайна точка на своята мрежа в частни помещения за своя собствена сметка, при условие че въздействието върху частната собственост е сведено до минимум.</p> <p>2.5. Създаване на органи по решаване на спорове</p> <p>В хода на обществените обсъждания на специалния закон е възможно да се създаде специален орган за решаване на подобни спорове, в случай че са налице съответните ресурсни възможности.</p>			<p>министъра транспорта, информационните технологии и съобщенията РД № 08-187/07.04.2015 г.</p>
<p>3. Финансиране изграждането на широколентова инфраструктура с публични средства в райони, където липсва пазарен интерес.</p>			
<p>3.1. Изграждане на широколентов достъп в отдалечени, слабо населени и селски райони</p> <p>През програмен период 2014 – 2020 ще бъде продължена концепцията на реализирания в програмен период 2007-2013 проект за широколентов достъп от следващо поколение. Финансирането ще бъде насочено към осигуряване на свързаност на общински центрове към държавната опорна мрежа, с цел да се подобри предоставянето и използването на електронни услуги за гражданите и бизнеса.</p>	<p>2015-2020</p>	<p>60 млн. лв</p> <p>ПРСР / ДБ – в рамките на утвърдения бюджет</p>	<p>МТИТС, МЗХ, ИА ЕСМИС</p>

<p>3.2. Разширяване на държавната опорна мрежа</p> <p>С цел успешното функциониране на електронното управление, максимален брой обществени институции ще бъдат присъединени към държавната опорна мрежа. Със средства от държавния бюджет ще бъде осигурена свързаност за 9 общински центъра, които не попадат в обхвата на ПРСР. Ще се предприемат стъпки към държавната опорна мрежа да бъдат присъединени и други институции – болници, полицейски управления, места за лишаване от свобода и пробационните служби и др.</p>	2015-2018	ДБ – в рамките на утвърдения бюджет	МТИТС, ИА ЕСМИС
<p>4. Осигуряване на свързаност на училища и други образователни институции, като част от реализацията на Стратегията за ефективно прилагане на ИКТ в образованието и науката на РБ⁵</p>			
<p>4.1. Изграждане, разширяване и интеграция на единна опорна мрежа за нуждите на образованието и науката</p> <p>Изграждането и интеграцията на единна опорна мрежа свързваща РИО, висши училища и научни центрове ще осигури необходимата транспортна среда до български и международни електронни ресурси. Това ще бъде първата стъпка към развитието на облачните технологии в образованието.</p>	2014-2020	14 млн. лв. ОП НОИР/ ДБ – в рамките на утвърдения бюджет	МОН, ИА ЕСМИС
<p>4.2. Изграждане, обновяване и поддръжка на зони за безжичен достъп и комуникационна инфраструктура в училища/университети/институты/студентски общежития</p> <p>За максимално пълно участие в образователния процес с мобилни устройства за лично и колективно ползване е целесъобразно да се развиват в образователните институции и безжични мрежи (тип WiFi и следващи).</p>	2014-2020	16 млн. лв. ОП НОИР/ ДБ – в рамките на утвърдения бюджет	МОН
<p>4.3. Субсидиране на интернет достъп или изграждане на трайна оптична свързаност до образователни и научни организации.</p>	2014-2020	14, 5 млн. лв. ОП НОИР/ ДБ – в рамките на утвърдения бюджет	МОН
<p>5. Стимулиране на частните инвестиции</p>			
<p>Отчитайки темповете на развитие на технологиите и нуждите на потребителите, изграждането и модернизирването на инфраструктурата за ширококолов достъп се очертава</p>			

⁵ <http://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&id=904>

Настоящата пътна карта е разработена от междуведомствена работна група, ръководена от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, създадена със Заповед РД № 08-282/02.06.2015 г. и представлява неразделна част от Националния план за ширококолов инфраструктура за достъп от следващо поколение

като динамичен процес, изискващ значителни инвестиции. С цел стимулиране на тези инвестиции е предвидена реализацията на следните мерки:			
<p>5.1. Стимулиране на инвестициите във физическа инфраструктура</p> <p>Реализацията на мярка 2 от настоящата пътна карта ще доведе до ограничаването на някои от дейностите, свързани с високи разходи, или споделянето на разходите при изграждане на физическа инфраструктура, което би спомогнало за по-висока ефективност на разгръщането на мрежите, а оттам и за предоставяне на още по-добра и качествена услуга на потребителите.</p>	2015-2020	ДБ – в рамките на утвърдения бюджет	МТИТС
<p>5.2. Стимулиране на инвестициите в „последната миля“</p> <p>Чрез изграждането на "средната миля" ще бъде премахната сериозна инвестиционна бариера в райони, където липсва пазарен интерес, което ще стимулира местните доставчици на интернет да насочат своите усилия към инвестиции в технологични решения за „последната миля“. Целта е да има поне двама доставчика на интернет във всяка община, предлагащи най-малко 30 Mbps реална скорост на изтегляне от международни интернет сайтове.</p>	2015-2020	В рамките на реализация на мярка 3	МТИТС, ИА ЕСМИС
<p>5.3. Стимулиране на инвестиции в мрежи за покриване на отдалечени населени места, както и тези, близо до оптичните трасета.</p> <p>Целта ще бъде да се удвои инвестицията на частните интернет доставчици извън общинските центрове чрез високоскоростна радио връзка и оптични трасета.</p>	2015-2020	В рамките на реализация на мярка 3	МТИТС, ИА ЕСМИС
<p>5.4. Стимулиране на инвестиции в електронни услуги и продукти</p> <p>Чрез осигуряването на високоскоростен достъп до интернет за публичните институции ще стимулира местните интернет доставчици да инвестират в подобни технологии и услуги, като видео-конференцна връзка с висока резолюция, дистанционно обучение, телемедицина и др. Целта е да се изравнят качеството и достъпността на услугите, предоставяни в малките общински центрове с тези в областните градове. Пример за това са услугите на доставчиците на кабелна телевизия, които работят с HD IPTV и интерактивни услуги в реално време.</p>	2015-2020	В рамките на реализация на мярка 3	МТИТС, ИА ЕСМИС
<p>5.5. Стимулиране на инвестициите в различни бизнес модели на партньорство</p> <p>На общините и другите публични институции ще бъде осигурена високоскоростна свързаност, а компаниите за информационни технологии, участващи в разработването на приложения за електронно управление на местно и национално ниво, ще бъдат стимулирани да инвестират в различни бизнес модели на партньорство с местни доставчици на интернет услуги или самите те да станат доставчици на интернет услуги.</p>	2015-2020	В рамките на реализация на мярка 3	МТИТС, ИА ЕСМИС
Направление II			
Мерки за ефективно използване на радиочестотния спектър.			
1. Хармонизиране на условията за използване на радиочестотния спектър в честотните ленти 790-862 MHz, 1900-1920 MHz и 2010-2025 MHz;			

Настоящата пътна карта е разработена от междуведомствена работна група, ръководена от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, създадена със Заповед РД № 08-282/02.06.2015 г. и представлява неразделна част от Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение

<p>У нас едно от основните предизвикателства продължава да е освобождаването на радиочестотния обхват 800 MHz (радиочестотната лента 790-862 MHz), т.нар. „цифров дивидент“, който понастоящем, с изключение на радиочестотната лента 814-822 MHz (64-ти телевизионен канал), се ползва за военни цели. Същевременно, това е и най-привлекателният за бизнеса ресурс за развитие на LTE услуги в България. Направени са редица анализи, предложения и планове, но досега не е започнало освобождаването. Българската страна е информирала многократно ЕК за съществуващия проблем, като е нотифицирала службите на Комисията за ползване на обхвата за военни цели до изваждане от употреба на военните системи.</p>		<p>ДБ – в рамките на утвърдения бюджет</p>	<p>МТИТС</p>
<p>2. Осигуряване на ефективното използване на спектъра в честотните ленти, предвидени за осъществяване на обществени електронни съобщения, чрез наземни мрежи</p>			
<p>Ефективното използване на възможностите на безжичните технологии ще позволи да бъде осигурен високоскоростен широколентов достъп в населени места, където изграждането на оптични мрежи е икономически неефективно или технологично невъзможно.</p> <p>Понастоящем целият честотен ресурс в обхват 900 MHz е предоставен за ползване от безжични широколентови услуги. Налице е свободен честотен ресурс в следните радиочестотни обхвати: 1800 MHz, 2 GHz и радиочестотната лента 3,6-3,8 GHz, което произтича от пазарната и икономическата ситуация.</p> <p>В края на 2014 г. приключи освобождаването от Националната служба за охрана на обхвата 2,5-2,69 GHz, предвиден за безжичен широколентов достъп, включително и за LTE, в четири големи града в страната - София, Варна, Бургас и Благоевград, а след 31 август 2015 г. е възможен достъпът на територията на цялата страна. КРС вече стартира консултация за предоставянето му за безжични услуги.⁶</p>	<p>изпълнено</p>	<p>ДБ – 5 820 000 лв. с Постановление № 111 От 30 април 2015 г.</p>	<p>МТИТС, КРС</p>
<p>3. Разработване на стимули, включително регулаторни, за бизнеса с цел ефективно използване на свободния радиочестотен спектър</p>			
<p>Във времевия хоризонт до 2018 г. ще продължи изпълнението на първата програма за политика в областта на радиочестотния спектър в държавите от ЕС, заложен в Решение № 243/2012/ЕС от 14 март 2012 година за създаване на многогодишна програма за политиката в областта на радиочестотния спектър, за прилагането на възможно най-подходящата и облекчена система за даване на разрешения по такъв начин, че да се постигне максимална гъвкавост и ефикасност при използването на спектъра. Системата за издаване на разрешения ще се основава на обективни, прозрачни, недискриминационни и пропорционални критерии, като осигури за предприятията, осъществяващи електронни съобщения, хармонизиран в най-голяма степен с ЕС радиочестотен спектър, както и утвърждаване на вторичен пазар на права на ползването му. При организирането на процедури за подбор за предоставяне на права за</p>	<p>2015-2018</p>	<p>ДБ – в рамките на утвърдения бюджет</p>	<p>КРС, МТИТС</p>

⁶ <http://crc.bg/section.php?id=1813&lang=bg>

Настоящата пътна карта е разработена от междуведомствена работна група, ръководена от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, създадена със Заповед РД № 08-282/02.06.2015 г. и представлява неразделна част от Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение

използване на радиочестотния спектър ще се съблюдават изискванията на ЕС за насърчаване на конкуренцията и инвестициите за използване на радиочестотния спектър като обществено благо, при осигуряване едновременното съществуване на нови и вече съществуващи услуги и за ефикасното използване на мрежи, устройства и приложения.			
4. Актуализация на държавната политика по планиране и разпределение на радиочестотния спектър			
На национално ниво с оглед изпълнението на целите на Актуализираната политика в областта на електронните съобщения на Република България 2015-2018 г. ⁷ и в съответствие с решенията на Световната радиоконференция към МСД, която ще се проведе през 2015 г., ще се извърши актуализация на държавната политика в областта на управлението на радиочестотния спектър.	2016-2017	ДБ – в рамките на утвърдения бюджет	МТИТС, КРС
Направление III			
Мерки за стимулиране на търсенето и предлагането на услуги реализирани върху мрежи за широколентов достъп			
1. Насърчаване използването на ИКТ в администрацията			
1.1. Повишаване квалификацията на служителите от администрацията на централно ниво Реализира се проект „Повишаване квалификацията на служителите от администрацията на централно ниво чрез усъвършенстване на знанията и практическите умения за управление на софтуерни ИТ проекти в съответствие със съвременните методологии“. Целта на проекта е повишаване на ефективността на администрациите при изпълнение на дейности по разработване, управление, координиране и мониторинг на програми и софтуерни проекти в областта на информационните технологии.	изпълнено обучени 359 служители от централната администрация	1.92 млн. лв. ОПАК	МТИТС
1.2. Управление на знанието. Обучение на служителите в администрациите по време на цялата им кариера с цел поддържане на знанията и уменията им в контекста на създадените средства за Електронно управление. Мярката е насочена към повишаване на административния капацитет и ефикасността на работата чрез управление на знанието, като част от мерките заложи в пътната карта за изпълнение на Стратегия за развитие на електронното управление в Република България за периода 2014 – 2020 г. ⁸	2014-2019	7 млн. лв. ОПДУ	МТИТС

⁷ <https://www.mtitc.government.bg/page.php?category=466&id=3650>

⁸ https://www.mtitc.government.bg/upload/docs/2014-06/Patna_Karta_30042014.pdf

2. Повишаване цифровата компетентност на населението и стимулиране използването на електронни услуги			
<p>2.1. Обучение и допълваща квалификация по ИКТ умения, вкл. ИКТ курсове за напреднали (сист. администратори и др.) както и подготовка на талантиливи ученици в сферата на ИКТ.</p> <p>Целта на мярката е да се създадат условия за получаване на образование през целия живот за голяма част от икономически активното население, да се развива системата на квалификация и преквалификация за кадри, освобождавани при структурни изменения на икономиката.</p>	2014-2020	8,3 млн. лв. ОП НОИР/ ДБ – в рамките на утвърдения бюджет	МОН
<p>2.2. Създаване и финансиране на дейността център за квалификация, сертифициране и тестване на ИКТ умение, вкл. и онлайн.</p> <p>Да се разгърне мащабна система за повишаване на информационната и компютърна грамотност на населението, да се актуализират или приемат стандарти за обучение и условия за сертифициране, да се създадат курсове за хора със специални образователни потребности.</p>	2014-2020	8 млн. лв. ОП НОИР/ ДБ – в рамките на утвърдения бюджет	МОН
<p>2.3. Разработване на програми и провеждане на специализирани обучения за населението и бизнеса.</p> <p>Повишаване цифрована компетентност на гражданите и бизнеса при използване на електронни административни услуги.</p>	2014-2018	6 млн. лв. ОПДУ	МТИТС
<p>2.4. Разработване на алтернативни канали за достъп (напр. мобилни устройства, терминали) и осигуряване на обществен достъп (в пощи, библиотеки и др.).</p> <p>Увеличаване използването на е-услуги чрез подобрения в достъпността, повишаване осведомеността на потребителите и в същото време намаляване разходите за административно обслужване. Насърчаване на администрациите да предоставят достъп до техните услуги през публични точки (информационни терминали). Увеличаване точките за достъп и подобряване уменията на потребителите за повишено използване на е-услуги.</p>	2014-2016	7 млн. лв. ОПДУ	МТИТС

Използвани съкращения:

1. МТИТС – Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщения
2. МЗХ – Министерство на земеделието и храните
3. МОН – Министерство на образованието и науката
4. ИА ЕСМИС – Изпълнителна агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи“
5. КРС – Комисия за регулиране на съобщенията
6. ДБ – Държавен бюджет
7. ОПДУ – Оперативна програма „Добро управление“
8. ОПАК – Оперативна програма „Административен капацитет“
9. ОП НОИР – Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“
10. ПРСР – Програма за развитие на селските райони
11. ЕК – Европейска комисия
12. ЕС – Европейски съюз

Настоящата пътна карта е разработена от междуведомствена работна група, ръководена от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, създадена със Заповед РД № 08-282/02.06.2015 г. и представлява неразделна част от Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение